

S. Sayısı : 177

Demiryollar ve Limanlar yapımı için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkındaki 4643 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı ve Bayındırlık ve Bütçe Komisyonları raporları (1/156)

T. C.

Başbakanlık

Muameleat Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 778, 6 - 1041

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Demiryollar ve Limanlar inşaatı için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkındaki 4643 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair Bayındırlık Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 28. II. 1947 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulduğunu arz ederim.

Başbakan
R. Peker

Gerekçe

Diyarbakır İstasyonundan başlayarak Irak ve İran sınırlarına kadar yapılacak demiryolları için 1937 yılında kabul buyurulan 3262 sayılı Kanunla elli milyon lira ödenek verilmiş ve inşaatı başlanmıştır.

Bundan sonra 1940 yılında kabul buyurulan 3813 sayılı Kanunla bu hatlardan İran'a gidecek olan hattın Elâzığ İstasyonundan başlaması kabul edilerek güzergâh değiştirilmiştir.

Sözü geçen kanunlarla Elâzığ'dan itibaren inşasına başlanmış olan Elâzığ - Van ve Diyarbakır'dan itibaren başlanmış olan Diyarbakır - Cizre hatlarının inşaatı devam ederken harbin doğurduğu ekonomik zorluklar yüzünden her türlü işçi yevmiyeleri ile her cins malzeme fiyatları olağanüstü artmış olmasından bu fiyat artışlarını karşılamak maksadıyla evvele kabul edilen elli milyon liralık ödenek miktarı 1944 yılında kabul buyurulan 4643 sayılı Kanunla doksan milyon liraya çıkarılmış ve 4643 sayılı Kanunun gerekçesinde bu kırk milyon liralık ekleme ödenekle yükselen fiyat farklarının ödeneceği ve harb yıllarında dahi inşaatı devam olunarak Diyarbakır'dan itibaren 159 neu kilometredeki «Kurtalan» mevkiine ve Elâzığ'dan itibaren de 134 neu kilometredeki «Drahini» mevkiine kadar inşaat yapılabileceği arz olunmuştur.

Doksan milyon liraya çıkarılan ödenekle mezkûr iki hat üzerinde bugüne kadar devam eden inşaat sonunda Diyarbakır - Cizre hattında arzolanduğu gibi Kurtalan mevkiine gelinmiş ve ray döşemesi de ikmal olunarak bu kısım işletmeye açılmış ve geri kalan ödenek ile Elâzığ - Van hattındaki inşaatın Drahini mevkiine kadar bitirilmesi de mümkün bulunmuştur.

Aneak 3813 sayılı Kanun hükümlerine göre :

1. Demiryolunun İran hududuna kadar götürülmesi ;
2. Bitlis'te sona erecek bir şube hattı inşası ;

3. Demiryolunun Van Gölü kenarında sona erdiği nokta ile Van İskelesi arasında lüzum görülecek yerlerde yanaşma iskeleleri yapılması;

4. Vagonların Van Gölünden geçirilmesi için feribotlar tesisi gerekmektedir.

Bu hükümleri yerine getirmek üzere :

1. Drahini mevkiinden Van Gölü kenarındaki «Tatvan» mevkiine ve Van Gölünün öte kenarından (Van Şhrinden) İran sınıma kadar takriben 335 kilometrelik demiryolu inşaatı ile Bitlis şube hattı inşaatı için doksan milyon liraya;

2. Van Gölü kenarlarında yanaşma yerleri yapılması ve feribot tesisleri için 15 milyon liraya;

3. Bütün hattın işletilmesine gerekli muharrrik ve müteharrrik malzeme ile ray ve teferruatının satın alınması için 15 milyon liraya ki, ceman 120 milyon liraya ihtiyaç görülmüştür.

Bu ödeneği sağlamak amacıyla ilişik kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Bayındırlık Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bayındırlık Komisyonu

Esas No. 1/156

Karar No. 7

14 . V . 1947

Yüksek Başkanlığa

Demiryollar ve Limanlar inşaatı için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkındaki 4643 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair, Bayındırlık Bakanlığınca hazırlanıp Bakanlar Kurulunca Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısı Bayındırlık Bakanlığı temsilcileri huzuriyle Komisyonumuzda incelenerek Hükümet gerekçesinde ileri sürülen ve :

1. Elâzığ - Van demiryolunun İran hududuna kadar götürülmesi;

2. Bitlis'te sona erecek bir şube hattının inşası;

3. Demiryolunun Vangölü kenarında sona erdiği nokta ile Van iskelesi arasında lüzum görülecek yerlerde yanaşma iskeleleri yapılması;

4. Vagonların Vangölünden geçirilmesi için feribotlar tesisi;

Esaslarını ihtiva eden mucip sebepler her bakımdan yerinde görülmüştür.

Memleket ölçüsünde çok önemli olan ve Hükümet programında Tatvan'a kadar olan kısmının 1951 senesi sonuna kadar bitirilmesi istihdaf edilen bu gayenin istihsalı için en aşağı para mevzuu kadar yeter evsaf ve sayıda teknik eleman mevcudiyetinin de ehemmiyeti aşikârdır.

Bütçe müzakereleri sırasında temas edilen ve bayındırlık sahasında Hükümetin çok esaslı olarak hazırlanmış bulunduğu programın tahakkukuna imkân verecek surette teknik elemanların terfihi hususunda hazırlanmakta olduğu Bayındırlık Bakanı tarafından bu müzakereler sırasında ifade buyurulan tasarrımın da biranevel Yüksek Meclise gönderilmesi konusuna Komisyonumuz bu tasarı münasebetiyle bir kere daha temas ederek temennilerini belirtmeyi faydalı görmüştür.

Bütün bu esaslar gözönünde tutularak 2 . VIII . 1944 tarih ve 4643 sayılı Kanunun birinci maddesiyle Irak ve İran hudutlarında sona ermek üzere yapılmakta olan Demiryol inşaatı için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi için verilen 40 milyon liralık yetkinin; 120 milyon daha ilâvesiyle 160 milyon liraya çıkarılması hakkındaki tasarı Komisyonumuzca aynen ve oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Bütçe Komisyonuna verilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Bayındırlık Komisyonu Başkanı
Trabzon
S. Day

Sözcü	Kâtip	Konya	Kütahya	Malatya
Ankara	Niğde	R. Erel	H. Benli	M. S. Eti
R. Borekçi	I. R. Soyer			
Antalya	Burdur	Maraş	Niğde	
N. Aksu	A. A. Çınar	H. R. Tankut	H. Mengi	
	Bitlis şube hattına muhalifim	Tunceli	Urfa	
Çoruh	Kocaeli	M. Tan	R. Soyer	
Dr. C. Kazancıoğlu	A. F. Abasıyanık	İmzada bulunmadı		

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/156
Karar No. 89

3 . VI . 1947

Yüksek Başkanlığa

Demiryollar ve Limanlar İsaatı için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkındaki 4643 sayılı Kanunda değişiklik yapılması hakkında Bayındırlık Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 6/1041 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Bayındırlık Komisyonu raporiyle birlikte komisyonumuza verilmele Bayındırlık Bakanı Cevdet Kerim İncedayı ve Maliye Bakanlığı adına Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürü hazır oldukları halde incelenip görüşüldü.

14 Haziran 1937 tarihinde kabul edilen 3262 sayılı Kanunla Diyarbakır'dan Irak ve İran hudutlarına inşa edilecek demiryollarının inşa masrafında bugünkü fiyat yükselmeleri yüzünden artan ihtiyacı karşılamak üzere bu tasarının hazırlanmış olduğu anlaşılmıştır.

Bu tasarı ile verilecek yüklenme yetkisi, inşası kanunla kabul edilerek kısmen inşaatı ikmal edilmiş ve hattâ işletmeye açılmış olan demiryollarının günün şartlarına göre artan malî ihtiyaçlarını karşılamaya mâtufl olduğu cihetle tasarı esas itibariyle kabul edilmiştir.

3262 sayılı Kanunla güzergâh hattına göre takriben 628 kilometre olan bu demiryolları için 50 milyon liralık bir yüklenme yetkisi kabul edilmiş ve 6 . V . 1940 tarihli ve 3813 sayılı ka-

nunla yeniden kabul edilen güzergâh hatlarına nazaran 793 kilometreye çıkan bu hatlar için de yüklenme yetkisi 40 milyon lira artırılmış idi. Bu tasarı ile evvelece artırılan 40 milyon liralık yetkiye daha 120 milyon liranın eklenmesi istenmektedir.

Komisyonunda yapılan açıklamalara göre bu miktarda yüklenme yetkisinin artırılmasına ihtiyaç olduğu anlaşılmış ve tasarı esas itibariyle kabul edilmiştir.

Birinci madde vuzuhu temin maksadiyle ifade değişikliği ile ve diğer maddeler ayniyetle kabul edilmiştir.

Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan V.	Sözcü	Kâtip
Diyarbakır	İzmir	Ankara
C. Ekin	M. Birsal	F. Öymen
Ankara	Ankara	Aydın
N. C. Akkerman	C. Gölet	R. Alpman
Bursa	Diyarbakır	Diyarbakır
F. Bük	I. H. Tiğrel	Ş. Uluğ
Eskişehir	İzmir	Kastamonu
A. Potuoğlu	S. Dikmen	M. Akalın
Kırşehir	Samsun	Tokad
Ş. Torğut	M. A. Yörüker	R. A. Sevengil

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Demiryollar ve Limanlar inşaatı için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkındaki 4643 sayılı kanunda değişiklik yapılmasına dair Kanun tasarısı

MADDE 1. — 2 . VIII . 1944 tarihli ve 4643 sayılı Kanununun 1 nci maddesiyle Irak ve İran hudutlarında sona ermek üzere yapılmakta olan demiryolları inşaatı için verilmiş olan (40) milyon liralık gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilme yetkisi (160) milyon liraya çıkarılmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan <i>R. Peker</i>	Devlet Bakanı Başb. Yardımcısı <i>M. Ökmen</i>
Devlet Bakanı <i>M. A. Renda</i>	Adalet Bakanı <i>Ş. Devrin</i>
Millî Savunma Bakanı <i>C. C. Toydemir</i>	İçişleri Bakanı <i>Ş. Sökmensüer</i>
Dışişleri Bakanı <i>H. Saka</i>	Maliye Bakanı <i>H. N. Keşmir</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>Reşat Ş. Siner</i>	Bayındırlık Bakanı <i>C. K. İncedayı</i>
Ekonomi Bakanı <i>T. B. Balta</i>	Sa. ve So. Y. Bakanı <i>Dr. B. Uz</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı <i>T. Coşkan</i>	Tarım Bakanı <i>F. Kurdoğlu</i>
Ulaştırma Bakanı <i>Ş. Koçak</i>	Ticaret Bakanı <i>A. İnan</i>
Çalışma Bakanı <i>Dr. S. Irmak</i>	

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Demiryolları ve Limanları inşaatı için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkındaki 4643 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Irak ve İran hudutlarında sona ermek üzere yapılmakta olan demiryolları inşaatı için 2 . VIII . 1944 tarih ve 4643 sayılı Kanunun birinci maddesiyle ilâveten verilmiş olan 40 milyon liralık gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilme yetkisi 160 milyon liraya çıkarılmıştır.

MADDE 2. — Hükümetin ikinci maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin üçüncü maddesi aynıyle kabul edilmiştir.